

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ  
ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ



ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ  
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

# МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

Матеріали навчально-наукової  
конференції з міжнародною участю

30 березня 2023 року



Міністерство охорони здоров'я України  
Полтавський державний медичний університет



# МЕДИЧНА ОСВІТА ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ: ВИКЛИКИ ТА ІНТЕГРАЦІЯ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР

*Матеріали навчально-наукової конференції  
з міжнародною участю 30 березня 2023 року*

ПОЛТАВА – 2023

УДК 378.001.1

Друкується за рішенням  
вченої ради ПДМУ  
від 15 червня 2022 р., протокол № 10

Конференція внесена до до Переліку проведення наукових конференцій з проблем вищої освіти і науки в системі Міністерства освіти і науки України на 2023 рік.

Редакційна колегія:

- Ждан В.** – ректор, головний редактор;
- Дворник В.** – перший проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
- Аветіков Д.** – проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи, заступник головного редактора;
- Старченко І.** – начальник навчального відділу;
- Лещенко Т.** – зав. кафедри українознавства та гуманітарної підготовки, відповідальний редактор;
- Нетудихата О.** – методист вищої категорії навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти;
- Левадна В.** – методист першої категорії навчально-методичного відділу забезпечення якості освіти, відповідальний секретар.

навчання й оцінювання, небажання застосовувати нововведення у власній педагогічній практиці. Розв'язанням проблеми є постійне й усвідомлене підвищення кваліфікації викладачами, навчання нових педагогічних навичок і прийомів, подолання «застарілих» стереотипів, що дозволить оптимізувати навчальний процес, зробити його цікавим і насиченим.

Підбиваючи підсумки, зазначимо, що саме планування освітніх шляхів, використання інноваційних технологій при розробці освітніх програм сприяє формуванню системи загальнокультурних, загальних і спеціальних професійних компетенцій, підвищенню конкурентоспроможності майбутніх медиків.

#### Список використаної літератури

1. Бакирова Р.Е., Нурсултанова С.Д., Муравлева Л.Е., Тусупбекова К.Т., Турханова Ж.Ж., Аширбекова Б.Д. Инновационные технологии в обучении студентов-медиков // Современные проблемы науки и образования. 2018. №3.; URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=27703>.
2. Подковко Х.В. Інноваційні технології навчання в контексті компетентнісного підходу в освіті / Х.В. Подковко // Медична освіта. – 2016. - №1. – С. 41-43.
3. Тарасенко Я.А., Сучасні методи навчання здобувачів вищої медичної освіти / Я.А. Тарасенко, О.О. Тихонова, О.О. Шерстюк // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки». – Полтава, 2022. – С. 295-296.
4. Тихонова О.О. Педагогічне проектування як інноваційний компонент діяльності викладача вищої школи / О.О. Тихонова, Я.А. Тарасенко // Матеріали навчально-методичної конференції «Європейський вибір – невід'ємна складова розвитку вищої медичної освіти України». – Полтава, 2013. – С. 207-209.
5. Філоненко М.М. Проектування навчальних занять в системі вищої медичної освіти на основі компетентнісного підходу / М.М. Філоненко // Медична освіта. – 2016. – №1. – С. 47-49.

## СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВИТИ

**Тихонова О.О., Тарасенко Я.А., Шерстюк О.О., Дейнега Т.Ф.,  
Акжитова Г.О., Устенко Р.Л.**

Полтавський державний медичний університет

*Провідна мета сучасної української освіти – це створення й реалізація програми внутрішнього оновлення освітніх організацій, зокрема університетів. Ключову роль необхідно відводити університетській науці, яка має бути орієнтована на потреби сучасного суспільства і здатна реалізовувати експертні та прогностичні функції.*

**Ключові слова:** університетська освіта, виклики, описовий метод, системний метод.

*The main aim of modern Ukrainian education is the creation and implementation of a program of internal renewal of educational organizations, particularly universities. A key role must be assigned to university science, which must be oriented to the needs of modern society and capable of implementing expert and prognostic functions.*

**Keywords:** university education, challenges, descriptive method, system method.

Університетська освіта України нині зіткнулася з великою кількістю викликів, не прийнявши які може легко втратити свою привабливість і конкурентоспроможність на «освітньому ринку». Багато вітчизняних учених звертали увагу на цю проблему. Ми проаналізували низку досліджень сучасних викликів університетської освіти. Як наукові методи використовували описовий метод для позначення найбільш вивчених підходів до запропонованої теми дослідження; системний, який дозволив провести комплексний аналіз поставленої наукової проблеми [1; 3].

Перший суттєвий виклик – це невідповідність рівня підготовки випускників запитам роботодавців. Більшість роботодавців вважає, що у випускників недостатньо практичних навичок для роботи. Перенасиченість ринку праці фахівцями, які не володіють практичними навичками, переросла в гостру проблему й економіки, й освіти. Взаємодія закладів вищої освіти (ЗВО) і потенційних роботодавців, які бажають отримати компетентних працівників, має будуватися на спільному забезпеченні умов підготовки майбутніх фахівців.

Другий виклик – це надлишок інформації. У наш час немає нестачі в інформаційних ресурсах. Виникає проблема не лише для студентів, а і для викладачів у вмінні орієнтуватися у величезному інформаційному масиві, класифікувати й аналізувати його. Найважливіше завдання для викладача – навчити студента працювати з інформаційними ресурсами, визначати їхню значущість і цінність. При цьому викладач сам має навчитися. Викладачі вищої медичної школи – це особливі педагоги, які мають унікальні функції, методика роботи, професійні й особистісні характеристики. Саме тому, обіймаючи викладацьку посаду, лікар повною мірою має бути педагогом-професіоналом. Виявлено велику кількість невідповідностей між освітніми потребами педагогів і змістом чинних систем підготовки й підвищення професійної кваліфікації, що потребує їхньої постійної оптимізації. Розвиток педагога розглядається як процес удосконалення способів включення в педагогічну діяльність із метою найбільш повної особистісної самореалізації, що здійснюється в ході вирішення ним пізнавальних, моральних і комунікативних завдань у результаті оволодіння необхідним комплексом професійно важливих якостей.

Таким чином, рівень якості навчання й виховання в медичному закладі вищої освіти безпосередньо залежатиме від ступеня підготовки педагогів. Тому певне місце в програмі викладацької діяльності завжди відводиться етапам підвищення професійних компетенцій педагогічного складу. Однією з важливих цілей для педагога залишається професійний розвиток [2]. Адаже для того, щоб прищепити морально ціннісні якості студентам, викладач, насамперед, зобов'язаний сам не тільки розвивати в собі свій професіоналізм як педагога, а й не забувати про можливість саморозвитку, що тісно пов'язане один з одним. Професійна компетентність педагога завжди буде існувати залежно від різних властивостей особистості. Навчання й суб'єктивний досвід викладача є одними із засад

підвищення рівня компетенції викладача.

Професійна компетентність характеризується постійним прагненням до вдосконалення, засвоєння нових знань і вмінь, удосконалення діяльності. Психологічною основою компетентності є готовність до постійного підвищення своєї кваліфікації та професійного розвитку. Викладач, який не прагне підвищити рівень своїх знань, навичок і вмінь, ніколи не виховає гідну зміну в професії. Тому саме підвищення компетентності та професіоналізму педагога є необхідною умовою підвищення якості педагогічного процесу. Формування особистості, яка здатна сприймати різноманітну інформацію і має можливість залучення до сучасних і прогресивних (спрямованих на майбутній розвиток) наукових і практичних знань, припадає на період навчання, який у сучасному світі починається у віці 3-5 років. Максимальний розвиток інтелект людини отримує в період середньої освіти. Далі він удосконалюється при здобутті спеціальних знань у ЗВО, а для лікарів процес освіти продовжується до закінчення професійної діяльності у формі безперервної медичної освіти. Здатність приймати інформацію, старанно працювати над її отриманням і засвоєнням розвивається шляхом самовдосконалення індивіда і за адекватної допомоги оточення. При навчанні реципієнта важливу роль відіграє особистість донорів – викладачів, залучених до освітнього процесу, а також політика держави з питань освіти, науки й інновацій [1; 4].

Використання інноваційних технологій при реалізації освітньої траєкторії підготовки спеціаліста забезпечує формування потенційних знань, практикоорієнтованість, міждисциплінарність програм навчання. Однак існує й низка складнощів, що перешкоджають швидкому ефективному впровадженню цього підходу: ламання стереотипів педагогічного мислення викладачів медичного вишу (від традиційного до інноваційного), забезпечення навчального процесу інформаційними ресурсами, організаційні проблеми. Тому актуальною є підготовка науково-педагогічних кадрів, які використовують у своїй діяльності сучасні технології навчання. З цієї метою в ЗВО створюються й упроваджуються програми підготовки викладачів на курсах підвищення кваліфікації, орієнтовані на проектування й розробку освітніх програм, які реалізують компетентнісний підхід до навчання за допомогою педагогічних інновацій.

Таким чином, виявлено такий виклик: відповідність рівня інформаційно-комунікаційної компетентності викладача вимогам сучасної вищої освіти [2]. Інформаційно-комунікаційна компетентність сучасного викладача охоплює:

- здатність педагога вирішувати професійні завдання з використанням сучасних засобів і методів інформатики й інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ);
- його особисті якості, характеристики, які відображають реально досягнутий рівень підготовки до використання засобів ІКТ у професійній діяльності;
- особливий тип організації предметно-спеціальних знань, що дозволяють правильно оцінювати ситуацію і приймати ефективні рішення в професійно-педагогічній діяльності, використовуючи ІКТ.

На нашу думку, відповіді на цей виклик можна таким алгоритмом дій:

- сформулювати модель рекомендованої поведінки викладача ЗВО, включаючи поведінку в непередбачуваних контекстах, для використання при атестації викладачів;
- розробити й упровадити в програми підготовки й підвищення кваліфікації викладачів модулі з розробки онлайн-курсів і ефективного використання доступних онлайн-ресурсів;
- посилити в чинних програмах підготовки і підвищення кваліфікації викладачів освоєння методик у рамках студентоцентрованого підходу, включаючи створення зворотного зв'язку протягом усього процесу навчання і створення мотиваційного середовища.

Третій виклик – це «довічне навчання». Адже ні для кого не таємниця, що більшість людей не навчаються після 25 років. Безперервне навчання викладача стало вже обов'язковою умовою зростання його професіоналізму й компетентності. Ще один виклик університетській освіті – витіснення спеціалістів із середнім рівнем знань. Ці фахівці не зможуть конкурувати в майбутньому, їх замінять роботи й автомати. Затребуваними будуть фахівці з високим рівнем знань і компетенцій. Цифровізація виробничих процесів приведе до підвищення вимог до кваліфікації фахівців, ускладнить і розширить перелік професійних компетенцій. Тому система вищої освіти має стати гнучкою і рухомою.

П'ятий виклик – "старіння викладацького складу". Ця проблема не нова й розв'язується дуже повільно. Підтвердженням цього факту є дані, наведені у «Звіті з індивідуального рейтингу науково-педагогічних працівників і кафедр ПДМУ за показниками навчально-методичної й організаційної роботи за 2021-2022 навчальний рік», оприлюдненому першим проректором закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи Валентином Дворником на Вченій раді університету 12.10.2022 року. Робота викладача вищої школи залишається непривабливою для молоді. Залучення молодих спеціалістів до вищої школи – це важливе завдання, яке необхідно вирішувати в короткий термін. Молоді викладачі стикаються з багатьма проблемами, які їх відштовхують від продовження кар'єри в закладах вищої освіти. Це й адміністративні бар'єри, й нестабільність становища (практика трудових контрактів, укладених на короткий термін), зростання навантаження, невисока заробітна плата. У нових умовах розвитку українського суспільства університетська освіта має бути гнучкою, рухливою, конкурентоспроможною. Очевидно, що провідна мета сучасної української освіти – це вироблення й реалізація програми внутрішнього оновлення освітніх організацій, зокрема університетів [1; 4]. Ключову роль необхідно відводити університетській науці, яка має бути орієнтована на потреби сучасного суспільства і здатна реалізовувати експертні та прогностичні функції.

#### Список використаної літератури

1. Burgess A., Roberts C., Mellis C. Implementation of modified team-based learning within a problem based learning medical curriculum: a focus group study // BMC Medical Education. 2018. No. 74 Vol. 18. P. 1-7.
2. Сучасні аспекти викладання анатомії людини на основі компетентнісного підходу / Тарасенко Я.А., Тихонова О.О., Гринь В.Г., Костиленко Ю.П. // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Реалії, проблеми та перспективи вищої медичної освіти». – Полтава, 2021. – С. 256-258.
3. Тенденції розвитку вищої освіти України на сучасному етапі. [http://vstupoperechny.blogspot.com/p/blog-page\\_5128.html](http://vstupoperechny.blogspot.com/p/blog-page_5128.html)
4. Тенденції сучасної медичної освіти / В.М. Дворник, Г.М. Кузь, Л.Б. Єрис [та ін.] // Матеріали навчально-наукової конференції з міжнародною участю «Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки». – Полтава, 2022. – С. 88-89.

## ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ДОЦІЛЬНІСТЬ УПРОВАДЖЕННЯ КУРСУ «ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я» В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ЦЕНТРУ З ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ <i>Савицька Т.В., Горбенко Є.В., Маджар Н.М.</i> .....	212
ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ <i>Саричев Л.П., Савченко Р.Б., Саричев Я.В., Сухомлин С.А., Супруненко С.М.</i> .....	215
ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ Й АКТИВІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА КАФЕДРАХ МОРФОЛОГІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ <i>Свінцицька Н.Л., Білаш В.П., Лисаченко О.Д., Устенко Р.Л., Каценко А.Л., Корчан Н.О., Литовка В.В.</i> .....	216
СТАНДАРТИ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ В СТОМАТОЛОГІЇ <i>Силенко Ю.І., Дубина В.О., Силенко Б.Ю., Приходченко С.В., Хавалкіна Л.М.</i> .....	218
СПОСОБИ ПОСИЛЕННЯ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ <i>Силенко Б.Ю., Силенко Г.Я., Силенко Ю.І., Писаренко О.А., Лугова Л.О.</i> .....	220
ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ – ШЛЯХ ДО ІНТЕГРАЦІЇ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР <i>Сілкова О.В., Макаренко О.В., Макаренко В.І.</i> .....	222
ІНТЕГРАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР <i>Скікевич М.Г., Волошина Л.І.</i> .....	224
ПЕРЕВАГИ І НЕДОЛІКИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИВЧЕННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН <i>Скрипник І.М., Маслова Г.С., Шапошник О.А., Шевченко Т.І., Сорокіна С.І., Гончар О.О., Кудря І.П., Якимишина Л.І.</i> .....	225
ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА ЯК ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ НА КАФЕДРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ <i>Скрипніков П.М., Гуржій О.В., Коломієць С.В., Кулай О.О.</i> .....	227
НОВІ СТАНДАРТИ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ У ІНТЕРНАТУРІ <i>Скрипніков П.М., Марченко А.В., Хміль Т.А., Гуржій О.В.</i> .....	229
ЕЛЕКТРОННИЙ ПОСІБНИК «ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК» ЯК МЕТОД ВИВЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ <i>Скрипніков А.М., Кидонь П.В., Рудь В.О.</i> .....	231
УПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ЯК МЕТОД ІНТЕГРАЦІЇ В МІЖНАРОДНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР <i>Скрипнікова Т.П., Кулай О.О., Тимошенко Ю.В., Хавалкіна Л.М.</i> .....	233
ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ ОРТОДОНТІЇ В УМОВАХ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ <i>Смаглюк Л.В., Карасюнок А.Є., Воронкова Г.В., Ляховська А.В.</i> .....	234
РЕАЛІЗАЦІЯ НОВИХ СТАНДАРТІВ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ З ФАХУ «ОРТОДОНТІЯ» <i>Смаглюк Л.В., Куліш Н.В., Карасюнок А.Є., Трофименко М.В.</i> .....	236
СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНИСТЬ ЯК ЗАПОРУКА ФОРМУВАННЯ НОВОЇ МОДЕЛІ СУЧАСНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ <i>Совгіря С.М., Бабенко В.І., Гринько Р.М., Задворнова А.П., Прилуцький О.К., Сербін С.І.</i> .....	238
МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ В СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ <i>Соколенко В.М., Весніна Л.Е., Шарлай Н.М., Жукова М.Ю., Федотенкова Н.М., Журавльова А.О.</i> .....	240
ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОГО МИСЛЕННЯ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ-ОРТОДОНТІВ <i>Сокологорська-Никіна Ю.К., Куроедова В.Д., Стасюк О.А., Виженко Є.Є., Гутівська І.О., Коробов П.С.</i> .....	242
ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ № 2 ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ ЗА УМОВИ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ <i>Талаш В.В.</i> .....	243
ОРГАНІЗАЦІЯ І КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ПРОФІЛЮ <i>Тарасенко К.В., Лисенко Р.Б., Адамчук Н.М., Зелінка-Хобзей М.М., Нестеренко Л.А.</i> .....	245
РОЛЬ ІННОВАЦІЙ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ <i>Тарасенко Я.А., Тихонова О.О., Костиленко Ю.П., Устенко Р.Л., Пілюгін А.В.</i> .....	246
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ <i>Тихонова О.О., Тарасенко Я.А., Шерстюк О.О., Дейнега Т.Ф., Акжитова Г.О., Устенко Р.Л.</i> .....	248
МОЖЛИВОСТІ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА КЛІНІЧНІЙ КАФЕДРІ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ <i>Ткаченко Л.А.</i> .....	250